

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR” ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE.

<p>Szerkesztői iroda: Megyeház. Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény. Kiadóhivatal: Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, főutca 2 ik sz. a.</p>	<p>Megjelen: minden vasárnap. Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve: Egy évre . . . . . 5 frt — kr. Félévre . . . . . 2 „ 50 „ Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „</p>	<p>Hirdetési díj: háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár. Nyílttér minden sor 10 kr.</p>
--	---	--

Uj elvek, uj erkölcsök.

Az erkölcsfogalmak tágulnak, mert az élet igen küzdteles már. Az élet úgy, a mint az avult társadalmi fogalmak kívánják, nem egyéb örökös szenvedéseknél és önmegtartózkodás természetellenes láncolatánál.

Minél nehezebben szerezhetők meg a természetesen szükséges élvezetek és élésmódok, annál kevésbé érdemes élni is e földön.

Ezen alapból jönnek azon megdöbbentő következtetések, melyekért úgy egyesek, mint egyes osztályok örültéggel határos szenvedéllyel rohannak a kétségbeesés karja közé s a bűnök örvényébe. A bölcsész szépen kikerekíti ebből új világlélméletét.

Az életben-buvár felállítja az új élettanokat, a művész alakításával ez új irányt fejleszt.

De hát mi ez az új irány? Mik ezen új tanok? Nem pusztán frázisok, nem egyszerű agyremek, hanem a legkomolyabb kísérletek az emberi lét javítására! Hatalmas szép a cél, de vészthozók, oesmányak az esz közök, mikkel a gyakorlati életbe a cél felé törekednek annyi milliók.

Meredéken állunk! A mély örvényből máris jobbról balról felesapkodnak az egész társadalmi épület megemésztésével fenyegető lángok.

A barmgyu paraszttól fel a lángész, az iskolás gyermektől fel az aggkorig ezer és ezer ember agyveleje lázas hévvel szívja be az új eszméket és ülteti át a gyakorlati életbe irtózatossággal.

Mint mérgező gombák — a nyirkos földből, mint égető szikrák az alvilági tüzből — úgy pattognak ki a közélet iszapjából a borzasztó életelvek, melyek egész társadalmakat bomlasztanak, családi életet pusztítanak. Horá jutottunk máris? Ime az egyenlőség fényes jelszava csak takarója a legirtóbb önzésnek: „senkinek ne legyen sok, senkinek kevés, — osztozzunk!”

A szabadság magasztos eszméje maholnap nem lesz egyéb értelmű, minthogy emancipálni kell az embert minden társadalmi fék alól. Úgy élek, a mint nekem épen a legjobban esik, — leszámolni valóra csak egyedekkel van, az ugynevezett „társadalom” nem létezik, csak társaság. „A testveriségnek Krisztusi fogalma az önjongók szerint nem más, mint eltörölni minden nemzetiséget és hazafiságot: „ember vagy te is, én is, csak bőrünk színe és felfogási képességünk más.”

Az erény csak viszonylagos fogalom, mert

TÁRCZA.

Edit története.

Edit grófnő „különös” történetét hallott egyik barátjánól s azt akarta, hogy ez a „különös” história ne csak a főúri salonokban legyen ismeretes, de tudjon arról mindenki, kinek egy kis étvágya van a pikantiakhoz. A terjesztés eszközeül legjobbnak vélte a sajtót s igyekezett, hogy mihamar találjon egy irodalmi szakácsot, a ki ügyesen elkészítse ezt az anyagot s izletesen tállalja fel a kíváncsi közönségnek. Ő megadja hozzá a nyers anyagot és az csináljon belőle valami extra fogást; tegye olyan keretbe, a milyen neki tetszik, ezukrozza meg, ha jönnek véli, de azért az anyagot ne rontsa el s ennek is megmaradjon a maga íze.

Nem igen sok idő telt bele, míg a szép Edit megtalálta emberét. Egy ismerőse ajánlott neki egyet és ő elfogadta, kitűzte az időt, mikor megjelenhet nála s meghallgathatja azt a történetet.

Igy történt aztán, hogy egy szép délelőtt a bájos Edit belépni látta szobájába az irodalmi szakácsot s maga mellé ültette a pamlagra.

Edit övegy volt és szép. Szeretett élni s mert szép és ügyes volt: élt is. Értette a titkát az öltözködésnek; tudta, hogy mit kell eltakarni és láttatni; mit mondani és elhallgatni; tudott szigorú lenni szóval, mikor biztató volt tekintetével és ismerte a férfiakat.

Mikor az irodalmi szakács helyet foglalt mellette a pamlagon, ő hátradólt, lábaeszkait egymásra rakta s odafordult tekintetével leendő hallgatójához, ki tartózkodó figyelő állást foglalt el s merő tekintettel nézte a szép asszonyt.

az egyéni természetes jogosultság határain belül minden eslekmény erényes.

Ledérség nincs, csak természetesség vagy természetellenesség stb.

No már most mi következik az e fajta kóros nézletekből az életben?

Az, a mit naponta látunk, ha látni akarunk. A szeretet, a barátság, maga a hit is csak elvont fogalmak, melyekért lelkesülni csak akkor érdemes, ha ez hasznot hajt.

Igy születnek a jóhiszemű csalók és a becsületes gazemberek.

Igy lesz a lány erénye, az asszonyi hűség még az elesés után is tiszta. Így lesz mindig kevesebb házasság és több időleges együttélés.

Igy szaporodnak a lelelezházak és fegyházak lakói. Létjoga mindeuknek van, de a társadalmon kívül senkinek, sajátos felfogással bírhat mindenki, de csak addig, míg ebből folyó eslekvései egy más egyének hasonló jogát meg nem semmisítik.

A társadalmi baj nagy, védekezni kell. Hol? ki és mi ellen?

Mindenütt, mindenki ellen.

Úgy, hogy a fennen hirdetett kortanokat ne szívjuk magunkba és ne plántáljuk bele környezetünkbe.

Nem szükséges tüzzel-vassal pusztítani a közéletben azon egyéneket, kik ily isten, ember és társadalmi rend tagadó elvek folytán bujtogatnak és gonoszul eslekezesnek.

Ezeket összemorzsolja maga az élet, miheleyst egészségesebb vér fog lüktetni az agyokban. De igenis kell minden módon gyógyítani az ily beteg agyakat.

A megszáradt kemény agyagot is meg lehet puhítani — módjával.

Ez a „módjával” az, mire ez életben a legnagyobb súlyt fektetik az új tanok hirdetői, mi is erre fektessük a fősúlyt.

Nézzük meg jól a könyvet, mit gyermekeink kezébe adunk és figyeljük meg erősen az egyént, kívül bárminő egyezségre lépünk.

— Én elmondok önnek egy történetet; meghallgatja? — kérdé Edit.

— Már várom grófnő.

— Ön nagyon siet. Tudja, ez a történet nagyon kényes és gondolkodnom kell, hogy miképp fejezzem ki magam a legjobban.

— Valóban kíváncsivá tesz.

— Azt akarom. Ez a történet megérdemli.

— Különösen, ha az ön szép ajka meséli el.

— Ah, tehát úgy véli, hogy szép ajkam van?

— Csó... gyönyörű.

— Mit akart először mondani?

— Hogy... esodálatos.

— Azért állt meg az első szótagnál?

— Igen.

— Azt hittem, mást akart mondani.

— Lehet, de nem jut eszembe. Ön mellett grófnő könnyen elfelejt az ember gondolkozi.

— Miért?

— Mert oly elbűvölő szép.

A szép asszony némi érdekelttséggel nézett a fiatal emberre, egy pillanatra közelebb hajolt hozzá, hogy lehelete arczát érintse; de azután ismét hátradólt s nevetve mondá:

— Egy kissé eltértünk az én történelemtől, ha megengedi: elkezdem.

— Hallgatom grófnő.

— Előrebocsátom, hogy körülírva mondok el s még a leírásokra is kiterjeszkedem. Ez öre természetesen nem kötelező. Irja majd meg úgy, a hogy önnek a legjobban tetszik. Most csak arra kéri-m, hogy türelmesen halgasson meg.

— Minél tovább beszélje el asszonyom és örömmel halgatom.

A szép Margit (a vezeték nevét nem mond meg) levette magáról lovagló ruháját s könnyed otthontát öltött fel, melynek eleje nem

A sárosmegyei magyarosító egyesület évi jelentése.

Volt alkalmunk már ezen jelentéssel lapunk egyik múlt számában tüzetesen foglalkozni. Hogy azonban a kép teljes legyen s a megye közönsége meggyőződjék az egyesület ama fáradságtalan buzgalmaról, melyet a kezdet nehézségeivel szemben tanusított, az egyesület évi jelentését egész terjedelmében közöljük. A jelentés így szól:

Tekintetes közgyűlés! Az egylet az 1882 ik év október 2-án megalakulván megválasztotta tisztviselőit és központi igazgató választmányát.

Az igazgató választmány mindjárt első ülésében kimondta, hogy az egylet tetteges működését csak 1883. január elejétől kezdheti meg, a 3 hónap az 1882. évből a berendezkedésre, előmunkálatokra és alapvetésre lesz szükséges.

Es így, habár az alakulástól 1883 ik év végeig 15 hónap mult el, mi mégis csak egy évi működésről adhatunk számot, melyet a következőkben van szerencsénk beírjeszteni:

Gyűjtő-iv széküldetett 740, ebből, deezára többszöri felszólításainknak, csakis 234 tehát nem egészen 1/3 része érkezett vissza.

Az eredmény következő: Van: 1. Alapító tag 47; 2. Rendes tag 296; 3. Pártóó tag 157. Összesen 500. Az alapító tagok sorában azonban van: 200 frtos 2; 110 frtos 1; 100 frtos 5.

Portómentességet e-upán hatóságok irányában és csupán népnevelési ügyekben kaptunk. Beadványokról rendes iktató vezetettik, ez szerint 1882 ben befolyt 25 ügydarab, 1883 ban befolyt 154 ügydarab. Összesen 179 ügydarab, valamennyi el lett általunk intézve.

A 15 hónap alatt 13 igazgató-választmányi ülés tartott, még pedig mindig a hónap első hétfőjén 11 órakor d. e. Minden ülésről jegyzőkönyv vezetettik. Az igazgatóságnak első teendője volt a közoktatási miniszternek bejelenteni az egylet alakulását s anyagi és morális támogatását kérni. Továbbá a hazai törvényhatóságokat hasonló alakulásra szólítani fel, kikérni pártfogását és közreműködését, az egyházi főhatóságoknak, iskoláknak, hazonczélu intézeteknek és országos kised-óvodának. Továbbá felszólítást küldtünk adakozásra a főpapi méltóságokhoz, főurakhoz, nagyobb föld-birtokosokhoz, pénzintézetekhez és közkereseti tár-

fődté el keblét s mely lágyan megfeküdte tagjait. Azután összekulesolta feje fölött kezeit s nyújtózkodott.

Azt mondják, hogy ilyenkor legsábitóbbak a nők. Igaz ez uram?

— En még nem láttam így a nőket.

— Lehetetlen. Nézze csak, így van — és a szép Edit illusztrálta a történetet.

A fiatal ember egy önkénytelen mozdulattal tett, hogy átkarolja a grófnőt, de észrevette magát s tiszteletteljesen felkelve helyéről, a szoba másik részén ült le egy székre.

— Miért távozott innen? kérdé Edit hirtelen.

— Biztosítom magam grófnő.

— Mi ellen?

— Az eszem elmenése ellen.

— Ott kívül van a veszélyen?

— Legalább messzebb tőle, mint ön mellett grófnő; ott nem kezeskedem magamért.

— Gyermekek, jöjjen, foglalja el régi helyét; lassu hangon akarom elmondani azt a történetet.

— Nem, grófnő. Ott megőrülök. Ő, oly esabos, oly szép, hogy megfedekezniem az illó tisztelettről, azután az ön története olyan különös, hogy már is arczomba zavarta a vért és a szívem sem úgy dobog, mint máskor rendesen.

— Uram!

— Ne haragudjék grófnő. Nem én vagyok a hibás; az ön szépségében rejlik az én bűnöm.

Ebben a perczen kinyílt az ajtó — folytatta történetét a grófnő — s egy férfi lépett be nesztelen. A mint meglátta a nőt: megállt, néma gyönyörrel nézte azt a gyönyörű teremést: lélegzetét visszafojt s úgy állt ott mereven, szóvalan.

— Nincs tovább? kérdi a fiatal ember, a mit a grófnő elhallgatott.

— De igen. Hanem nehezemre esik a han-

sulatokhoz s e czéltől az alapszabályokat 2000 példányban nyomattuk ki.

Eredmény, hogy a tagsági listából befolyt 1419 frt 75 kr. Külön adakozás útján 2448 frt 65 kr. Összesen 3868 frt 40 kr.

Működésünk irányelveül az egyet tisztá jövedelemalapját fogadtuk el s az első években inkább csak az alap szaporítását tűztük ki czélul, mert hiszen a buzgóságon kívül egyetünk jövődő virágzása főleg pénzkérdés s így az első évben körülbelül 500 frtra tehetünk csak azon maximumot, mely a czélra kifizethető.

Továbbá elhatároztuk, hogy tisztán társadalmi uton és az egyet tagjaihoz intézendő megkeresések útján indítjuk meg működésünket s a hatóságok közreműködését csak kivételesen veendjük igénybe.

Végre elhatároztuk, hogy egyelőre kisdé-óvodák felállítására lesz főtörekvésünk. E czéltől kutatásokat indítottunk aziránt, vannak-e a megyében, különösen népesebb helyek, hol erre már alap is található volna?

S miután meggyőződésünk szerint a létesítendő óvoda által üdvös eredmény csak oly helyeken érhető el, hol az abból kilépő gyermek magyar szellemben és magyar nyelven való képzése a népiskola által tovább fejleszthető, főszóval fektettünk puhatolódásainknál oly helyekre, hol a népiskola ezen feltételeknek már is megfelel, vagy alapos remény van, hogy meg fog felelni a legközelebbi jövőben. Örömmel jelentjük, hogy ilyen alapokat találtunk: Kis-Szebenben, Soóvárt és Berzeviczén. Felszólításunk következtében pedig ajánlatok tétettek: Somoson, Szvidniken, Héthárson.

Együttal felszólítást intéztünk, illetőleg az ott lakó befolyásosabb tagok közreműködését kértük meg az említettek kivül: N.-Sároson, Zborón Kurimán, Sebes-Kellemesen és Sirokán.

Feltételes alapokat találtunk továbbá Kapronczán, Osztrópatakán és Dukafalván, erről azonban később lesz szerencsénk szólni.

E téren tehát az első évben nagy eredményt nem mutathatunk, óvodát tényleg csak egyet sikerült felállítani, még pedig Soóváron, mely 1883. évi szeptember 2-án szép ünnepélyességgel körülbelül száz gyermek beiratása mellett meg is nyílt. Ki kell emelnünk itt azt, hogy a pénzügy- és kereskedelmi miniszterium, mint az állam képviselője közreműködött az óvoda felállításánál, az első évenként 240 frtot, az utóbbi 1883. évre 100 frtot és 25 szekér hulladékát volt kegyes engedélyezni, s ezen felül mint közművelődési ügyet a Cultusminiszterium évenként 100 frttal segízei, — a miért fogadják az egyet leghálásabb köszönetét, — nagy érdeme volt továbbá ezen felállítás körül, Soóvárt lakó buzgó tagtársainak, hölgyeknek, kik társadalmi uton alapot teremtettek és nagy elismerést érdemel ezen alap teremtése és a felállítás körül Kalmár Tivadar igazgatósági tag. Azt hisszük, a közgyűlés mindezeknek készséggel adja meg az elismerés és köszönet adóját.

Ezen soóvári kisdé-óvoda jövődől fentartására nézve a források körülbelül következők: 1) Pénzügyminiszterium 240 frt. 2) Földmívelési miniszterium 100 frt. 3) Cultusminiszterium 100 frt. 4) Az esetleg f-merülő többi kiadást fedezik a soóvári eddigi adakozók és egyetünk.

A fentebb említett többi helyeken általunk talált, illetve felszólításunk folytán keletkezett óvodai alapok a következők:

Kis-Szebenben: Hodossy Imre adománya 50 frt. Szinielőadásból és társadalmi uton befolyt 554

frt 41 kr. A sz. kir. város telajánlott évenként 200 frtot, s azonkívül az óvodai épület felállításához szükséges téglát és meszet. 5% pótlék kiadásából bejöhethet körülbelül 500 frt. Cultus-miniszter évenként 100 frt. — Berzeviczén: Néhaj Berzeviczy Albert által adományozott telek és épület 170 frt tőke és évenként 18 frt. Zeneengedélyből begyűlt és alispán által átadott 29 frt 24 kr. B. állami elemi népiskolai alappól 100 frt. Cultus-miniszterium évenként 100 frt. — Somoson: A község felajánlotta a szükséges helyiséget és évenként 120 frtot. Cultus-miniszter évenként 100 frt. — Héthárson: Község 3 éven át per 60 frtot. Leskő István 3 éven át per 10 frtot ajánlott fel. — Szvidniken: Kaeser János és Hermann ingyen helyiséget, lakást és tüzi fát ajánlott fel, a község a világitást s a fa ingyenes fuvarozását vállalta magára. Ez utóbbi helyre nézve kérdés támad, hogy miután az eddigi birtokos Kaeser időközben eladta birtokát, vajjon megtartható lesz-e azon alap, mit az előbbeni birtokos ígért. Ezt tisztába hozni, illetőleg az alapot biztosítani az igazgató-választmány feladata lesz.

De mint ezen első évek legfényesebb eredményét ki kell itt emelnünk, tagtársunk és igazgatósági választmányunk egyik tagjának, minden iránt, mi a nemzeti közművelődést előmozdítja, nemesen lelkesedni tudó külföldben is hős és tettleges pártfogójának: Szentandrassy Lajosnak Kapronczán mintamagyar rk. népiskolára és mintamagyar kisdé-óvodára 8—9000 frtos azon feltétel alatti nagylelkű alapítványát, hogy a czélbavett intézetek létesítése az egyházi főhatóság, vagy a miniszterium, esetleg mindkettőnek közreműködése mellett legkésőbb az 1885-ik év végéig biztosítva lesz, és ha erre döntő befolyás engedtetik egyetünknek.

Ennek folytán érintkezésbe léptünk az egyházi főhatósággal.

Azonban a kassai püspök Ó Nmltósága jövedelmei a nagyszerű leányiskola felállítására által nagy mérvben igénybe levén véve, a legközelebbi időben tőle segínyt nem remélhetünk. A Cultus-miniszterium, illetőleg maga Ó Nagyméltósága Trefort Agost Cultus-miniszter úr, az egyet elnök és az alapító úr személyes tisztelegése alkalmával oda nyilatkozott, hogy ha a rk. mintamagyar népiskolára és mintamagyar óvodára tett közös-alapítvány elkülönítetik, az óvoda felépítését és jövődőlétét biztosítja. Az iskoláért azonban, miután az felekezeti, cultus-miniszteri állásban semmit sem tehet. Ennek folytán a nagylelkű alapító alapítványát már is elkülönítette s az intézkedések az óvoda mielőbbi életbevitetésére s a kapronczai rk. népiskola államítására már is megtették.

De bármi lesz az eredmény, a nemes és nagylelkű tett, mindig nemes és nagylelkű marad, s azt hisszük, a tisztelt közgyűlés részéről is kimondhatjuk hálás és előismerő köszönetünket Szentandrassy Lajos alapítványt tevő tagtársunk iránt.

Továbbá tett ígéret folytán ezen 1884-iki év folyamában, ha az ottani gyarló iskolai tanításban az akadályok el lesznek hárítva, mire nézve a kellő lépések már megtették, felállítható lesz egy óvoda Osztrópatakán is.

Meg kell itt még említenünk Londonban élő hazánkfiának Duka Tivadarnak nemes ajánlatát is, ki öt éven keresztül évenkénti 100 frttal kívánja segízei a dukafalusi magyar népiskolát, ha ott állami népiskola létesül.

Erre azonban a helyiség lakóinak és így a tanköteleseknek igen csekély száma miatt, ha csak több helyiség nem egyesíthető — mire nézve a

kellő lépések általunk már meg is tétettek — legközelebbi időben igen kevés a kilátás.

A legközelebbi vagyis a folyó évben tehát, hisszük, felállíthatók lesznek óvodák: Osztrópatakán, Kis-Szebenben, Berzeviczén, Somoson, miután e három utolsó helyre kegyes volt ezen 1884-ik évre Ó Nagyméltósága a Cultus-miniszter úr évenként 100—100 frtot engedélyezni. Amiórt is fogadják a közgyűlésnek is leghálásabb köszönetét.

A hitelszövetkezetek kérdése.

A Gazdakör a hitelszövetkezetek kérdésének ügyében bizottságot küldött ki és ennek megállapodását az igazgatóság utolsó ülésében dr. Schmidt József a következő vázlatban terjesztette elő:

A bizottság a hitelviszonyok kifejlődését nem tartja egészségesnek s a jelentkező bajokon a személyes és jelzalogos hitel emelésével vél segíteni. A személyes hitel emelésére szükségesnek tartja a vidéki, falusi vagy községi hitelszövetkezeteket s ezek támogatására, ellenőrzésére és ha a központi nagy intézetektől pénzre volna szükségük, ennek közvetítésére a megyei hitelintézeteket, addig pedig, míg ez utóbbiak létesíthetők, az egyes vidékek főbb helyein e feladatok teljesítésére nagyobb szövetkezetek felállítását óhajtja.

A hitelszövetkezeteket a következő elvek szerint tartani czélravezetően létesíthetjük. Alapjuk: az öntökegyűjtés, bizonyos mértékig terjedő szolidaritás, minden nyereszkesedés kizárása és a tagok önzetlen közreműködése lenne. Minél hosszabb időre alakuljanak s tagjaik a szövetkezet fennállása alatt ki ne léphessenek. A tagok szolidaritása soha se legyen teljes — hanem a körülmények szerint az üzletész vagy annak egy meghatározott hány szorosáig terjedjen. A tagok üzleti haszon fejében többet ne kaphassanak, mint 2%-kal többet annál a kamatnál, melyért az osztrák-magyar bank az időben a váltókat leszámítolva. Kölcsönt csak tagok, de mindig biztosíték, leginkább két kezessé mellett kaphassanak, minden kötelezett hitelképességét időnként vizsgálat alá vegyék s a kölcsön fentarásánál ennek eredménye döntőn.

Személyes hitel címén senki se kapjon magasabb kölcsönt, mint amennyit egy évi rendszeres jövedelméből le tud fizetni. A kölcsönözés a körülményekhez képest váltóra történhetik. A szövetkezetek az üzletükhöz szükséges tőkét a következő forrásokból meríthetnek legbiztosabban: tagjai üzletésze, kamatoztatott takarékbetétek magánosoktól és intézetektől, különösen a kisbirtokosok országos földhitelintézetének e czélra szánt pénzeiből vett kölcsönökből.

Minden pénzügyi vállalkozásnál ki van emelve annak természete, utasítással a módra, melynek követésével az a szövetkezetekre veszélyt nem hozhat.

Attérve a jelzaloghitelre, a bizottság oda nyilatkozik, hogy egyelőre a létező földhitelintézetek, különösen az e czélra alapított kisbirtokosok orsz. földhitelintézete az e téren mutatkozó szükségletet megfelelő feltételek mellett volnának képesek kielégíteni. A baj, melyen segíteni kellene csak az, hogy a kölcsönre szorult kis gazdák ahhoz nehezen jutnak, a közvetítés és a többi mellékköltségek aránytalanul magasra rugnak.

E bajon részben az érdekeltek saját erejükből volnának képesek, más részben azonban csak a törvényhozás útján lehetne segíteni. Az érdekeltek oly módon, hogy a nagyobb szövetkezetek, és megyei intézetek a kölcsönök közvetítését és kereszttelvitelére vagy külön szakképzett közeget tartanának,

kérem, ne szakítson feibe. Egy kézesök nem érdemli meg.

— Mennyországot ér — mondá a fiu és öszszecsókolta a parányi kezét.

— Margit me-reven nézett az idegenre és nehezen várta, hogy az kimagyarázza magát. De uram, ön már a karom is csókolja.

— És az idegen?

— Odament Margit-hoz, egészen közel és azt mondotta neki: én szeretem önt. Mit mondott Margitnak az idegen?

— Én szeretem önt — ismétlé a fiatal ember s közel hajolt Edit arcához.

— Nos, mit gondol, mit mondott Margit neki?

— Azt csak ön tudja megmondani.

— Margit azt akarta válaszolni neki: „ön örült, tulmerész, takarodjék!”

— De nem mondta ugy-e?

— Nem.

— Miért?

— Mert az idegen, mielőtt válaszolhatott volna, átölelte.

— Így? kérdé az ifju, átkarolva Edit karesu derekát.

— Nem tudom. Körülbeül.

— Azután?

— Margit segélyért akart kiáltani, de nem lehetett, mert az idegen megcsókolta.

— Az ajkát? kérdé az ifju közelebb hajolva Edit arcához.

— A piros ajkát.

— Így? kérdé uj hősünk s forró csókkal zárta le Edit ajkait.

— Ügyetlen irodalmi szakács! Elesókolta a történet végét.

Kaktus.

gos beszéd. Jobb szeretném a történetet lassan, suttogva elmondani.

— Ha megengedi asszonyom, visszamegyek az előbbi helyemre.

— A mint tetszik.

Az ifju ismét oda ült a grófnő mellé s égő tekintettel nézett annak lángoló szemébe.

— Margit észrevette a belépőt a — tükörből, de nem mutatta, hogy jelenlétéről tud valamit és a pamlagra dőlt le. — Hosszu szép haja lecsüngött a szőnyegre, kis cipőjébe rejtett lábai láthatók lettek, az outhonka megfektette tagjait és északibó szépségében feküdt a pamlacon. De ön nem figyel uram; ön máshova néz.

— Igaza van asszonyom; nem figyeltem; másról gondolkoztam.

Edít haragos mozdulatot tett és kérdé:

— Miről?

— Hogy milyen szép kis bársony keze van önnek. — Ez az egész.

— Nem. Azután mikor észre vettem kezei szépségét, rögtön égő vágy fogott el, hogy megfogjam kis kezét, hogy meg ne sértsem, hogy félre ne értsem.

— És milyen gondolata jött?

— Semmi. Abban a perczen szólt hozzám és én feleltem.

— De hát mondja csak, mi szépség van e kézen? És mutatta kezeikét.

— A kiesynysége, fehérsége, bársonyszerű finomsága.

— Hogy tudja, hogy bársonyszerű?

— Gondolom.

— Rosszul gondolta. Győződjék meg az ellenkezőről — és egyik kezét az ifju kezébe tette, ki elkezdte azzal játszani.

— A belépő férfi némileg magához térve a

meglepetésből, hangosan köszönt, mire Margit ijedséget tetetve hirtelen felugrott és outhonkáját összefogta keblén. Nagyon szép keble volt.

— Nem lehetett olyan mint az ön.

— Ugy gondolja?

— Oh, erre megesküszöm.

— Azután azt kérdé az ismerlentől, hogy mit akar, mire az kezét ajkára tette, vagyis hallgatást jelzett. De ön megint nem figyel uram. Hiszen így nem tudja majd megírni e történetet.

— Igaza van asszonyom; nem figyeltem.

— Miért nem figyel?

— Mert másról gondolkoztam.

— Ej, ön mindig másról gondolkodik. Mi volt az az érdekes tárgy?

— Egy kérdésen törtem a fejem.

— Nos mi az?

— Így gondolkoztam: te most kezeden tartod a világ legkisebb kezét, te most boldog ember vagy, de még boldogabb ember lehetnél ha...

— Ha?

— Ha összecsókolnád ezt a kis kacsót.

— Hát a kérdés hol van?

— Ezután következik. Mikor ezt kigondoltam (ugy-e asszonyom, nem rossz gondolat rám nézve?) akkor azt a kérdést tettem fel: ha most te nem tudsz ellent állni vágyadnak és megcsókold e kezecskét: mi történik akkor?

— Hogy fejtette meg?

— Sehogy. Ha ön segítene. Mit gondol ön asszonyom?

— Miről?

— Erről a kérdésről.

— Azt gondolom, hogy ön nagyon ügyes ember akkor, mikor az ügyetlent játsza. Hanem

fizetne
tetnén
jutányo
vetkezo
zetek
hitelint
forduln
zolni:
potokk
zatalat
meg le
könyve
állam-
velek
frt köl
lesztés
den k
enged
hogy
szeres
való e
a fővá
pártfog
esetre
által v
tek ált
egy b
galma
tekint
desük
képest
jék, s
gadva
tokna
egyés
nunk.
főváro
náltal
másk
felme
ráltó
tuná
már
hogy
gok
szám
írók
az ós
volt
merő
önök
—
be a
tanya
kapu
közt.
szám
eleso
tudna
az ol
a czi
— A
leszn
Vilm
Györ
hallg
a vár
szörő
a tar
tén
mely
kaitó
sul.
m a g
élet.
selőt
szere
Cser
egy
„Csa
—
szem
voln
a ko
ring
ellau
mers
Pant
ször
ott l
sem
getle
áll e
lát:
frate
nese

fizetnének, vagy egy megbízható ügyvédet szerződtetnének, ki közmegegyezéssel előre meghatározott, jutányos díjért végezné a teendőket; a kisebb szövetségek tagjai pedig ily esetekben vagy a nevezettek egyikéhez vagy a kisbirtokosok országos földhitelezeténél ez utóbbiakhoz hasonló közegekhez fordulnának. A törvényhozásnál ki kellene eszközölni:

A telekkönyvi állapotnak a mai tényleges állapotokkal hivatalból és ingyen való összehangba hozatalát; oly intézkedés életbeléptetését, melylyel meg lehetne akadályozni, hogy időjártaival a telekkönyvek ismét a mai állapotra jussanak; végre az állam által külön szabaddalakkal ellátott, záloglevelek kibocsátásával foglalkozó intézetek 300—1000 frt költségei és azon követelések után, melyek teljesítésére esetleg ezen költségek fordíthatnak, minden kincstári bélyeg és illetéknek, vagy teljes engedését, vagy legalább felére szállítását.

Végre kifejezte a bizottság azt a nézetét, hogy mindez intézkedések és intézmények rendszeres életbeléptetését és a szükséges méretekben való elterjedését csak úgy tartja lehetségesnek, ha a fővárosban, amennyiben a kormány e mozgalmat pártfogolná, az általa kinevezett egyébként minden esetre a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek által választott és az érdekelt nagyobb pénzintézetek által kiküldött tagokból alakított egy központ, egy bizottság, mely az ez irányban megindult mozgalmat ebrentartja, az alakuló intézeteket minden tekintetben támogatja, — ügyel arra, hogy fejlődésük egyöntetűen, a viszonyoknak és az ezekhez képest megállapított elveknek megfelelőleg történjen, szóval köztük az összekötő kapesot képezi.

Az igazgatóság a bizottság határozatait elfogadván, felkérte gr. Dessewffy Aurélt a határozatoknak s ezek indokolásának az országos gazdasági egyesülethez való beterjesztésére.

Fővárosi levél.

Természetes, hogy megint botránnyról kell írunk. Hiszen maholnap botránny nélkül nem is lehet fővárosi levelet képzelné. És megint újságírók csináltak a botránny. Az egyik gyalázó levelet írt a másikról, a másik beperelte ezért s midőn a bíróság felmentette az egyiket, a másik revolverrel kétszer rálőtt az egyikre, a miért aztán a másikat a „Fortuná”-ba becsukták.

Hogy ki az az „egyik” és ki a „másik”, az már aztán mindegy. A publikum nem nézi azt, hogy mindkettő csak olyan „lógos” volt az újságok mellett s az igazi zsurnaliszták között sohasem számított egyik sem; csak annyit hall, hogy újságírók voltak, s hajlandó róluk és utánuk megítélni az összes újságírókat.

A napokban magamnak is a „Fortuná”-ban volt dolgom. A folyosón találkozom egy bíró ismerősömmel. — „Most már nem panaszkodhatnak önök mi reánk”, — mondja a bíró. „Hogy hogy?” — „A hírlapírók számára külön ezellát rendeztünk be a „Fortuná”-ban.” „Köszönjük!” — szoltam tanyar mosollyal s siettem odább állni. A mint a kapun kilépek, egy királyi ügyész jön velem szemközt. — „Hát mikor jelenik meg az új lap első száma?” — kérdezi. — „Miféle új lap?” — kérdem elesodálkozva. — „Ne tettezte magát, mintha nem tudná. Hiszen a kollégái csinálják.” — „Esküszöm az ollómra, hogy semmit sem tudok. Hát mi lesz a czime?” — „Azt hallottam „Kis revolver.” — „Ah! — kezdtem hűledezni. — „Munkatársai lesznek: Olsavszky Lajos, Barabás Albert, Clair Vilmos, Szemenez Emil, Pokorny Jenő, Brankovics György és Rudnyánszky Gyula... Tovább nem hallgattam a névsort, mert gyorsabban leröpültem a várból, mint a gózsikló. És az nem trefa, az szóról-szóra megtörtént dolog. Tessék belőle kivonni a tanulságot.

Hanem egy tisztességes hírlapi vállalat szintén e héten született. Ez a „Magyar szalon”, melyet Hevesi József szerkeszt s mely körül Jókaitól kezdve az egész magyar irodalom csoportosul. Reméljük, hogy nem is fog hiányozni egy magyar szalonból sem.

A képviselőházban csak folyosókon van igazi élet. Ide járnak most a vidéki küldöttségek képviselőt fogni.

Még a folyosó adomáiban is a választások szerepelnek. A kis Fenyvessy Feri megszólítja Csernátont. — „Épen most fogtam a pártomnak egy biztos kerületet!” — „Ne mond, biztos?” — „Csak pénzünk nincs hozzá, meg képviselőjelöltünk.” — „No, hogy pénzetek nincs, azt még tán elhiszem; de ha a ti ellenzéknek annyi választója volna, a hány képviselőjelöltje, akkor ti kerülnétek a kormányra.”

Egy másik választási adoma, mely most kering a folyosókon, szintén a mérsékelt ellenzék ellen fordul.

— „Tudod-e pajtás, hogyan lett Pantoesek mérsékelt ellenzéki?” — „Hát mondd el.” — „Hát Pantoesek barátom a mint fölkerült Pestre legelőször is elment a szabadelvű körbe. Egy darabig ott lézengett, végre megunt a dologot, hogy senki sem szól hozzá s ott hagyta a kört. Elment a függetlenségi párti körbe. Itt meg a mint belép, eléje áll egy ismeretlen zsiros alak s megvergeti a vállát: „Tudsz-e hékás ferblizni?” Pantoesek etől a fraternizálástól úgy megijedt, hogy szaladt egyenesen a mérsékelt ellenzék clubjába. A mint ide

belép, a szolgál felreismervén őt, rögtön fölgrík s mély meghajlással fogadja: „Alázatos szolgálja méltóságos ur!” — sőt még a kabátját is lesegítette. Pantoesek barátunk tehát megmaradt mérsékelt ellenzéki képviselőnek.

Tisztelt kollegám!

A méltányosság és kollegialitás jogánál fogva felkérlek, légy szives alábbi soraimnak becses lapodban, hol megtámadtattam, tért adni

Lapom április 24-ki számában megjelent egy újdonság, mely hál Istennek valótlannak bizonyult. Minden elfogulatlan ember első pillanatra belátja, hogy a szerencsétlen hír közlésében, sem tudósítommat, sem engem czélatosság nem vezérelt. Tudósítóm misztifikáltott, ennyiből áll az egész dolog. Hasonló baj megtörténik a legelőkelőbb közönyökkel is. Az ily esetlegességeket csak úgy lehetne kikérülni, ha a szerkesztők minden egyes hírek valódiságát vagy alaptalanságát a helyszínen tanulmányoznák. Hogy ez kivihetetlen, annak belátásához nem kell kommentár.

A baj önhibámon kívül megtörtént s én azt minden tölem függő módon jóvá tenni kötelességemnek tartom, midőn egy saját lapomban, mint itt a közölt hírek alaptalanságát konstatalom s a fölött, hogy e hír lapomban megjelent, melyen érzett sajnálatomat kifejezem.

Amde az eperjesi főgymnázium tisztelt igazgatója Lasztkóczy László ur ezzel nem elégszik meg. O a szerencsétlen közleményben czélatos gonosz-ságot (cui bono?) lát s engem s lapomat tisztesség hiányával, gonosz szándékkal, alávaló hazudozással, léha könnyelműséggel vádol be lapod tisztelt közönsége előtt.

Polgári állásomnál, illetőleg hivatásomnál fogva nem vagyok azon helyzetben, hogy a vérig sértő bántalmakért a szokásos lovagias elégtételt kérhessem tőle. A bántalmat okozott hason fegyver igénybevételét pedig tiltja önérzetem s az igazgató ur állása iránti tekintetem.

Ezek után én az elégtételnek a sértésnek megfelelő módjától meg lévén fosztva, szabad legyen eddigi multamra s működéseimre hivatkozva, kijelentem, hogy tisztesség dolgában érek annyit mint a támadó igazgató ur.

Neked pedig tisztelt kollegám, hasonló — általam nem kívánt helyzetben, viszontszolgálatomat készséggel felajánlva, maradok

tisztelő kollegád
Hedry Bódog,
a „Sárosm. Közlöny” szerk.

Eperjesi színház.

T. ez közönség!

Rég idő óta él már keblemben a vágy: szab. kir. Eperjes városában szini előadásokat rendezhetni; most midőn e vágyam teljesülését elértem, a legszebb remény táplál, tudva azt, hogy e város műpártoló közönsége mindenkor igaz készséggel aldozott a színművészet oltárán, s remélve, hogy ez aldozatokésztséget, nemes pártfogását tölem sem vonja meg, ki szem előtt tartva a magasabb műigényeket, oly társulattal és műsorral jövök körükbe, mely a vidék legelső társulataival méltán versenyezhet.

Dráma-, vigjáték-, népszínmű- és operette-színtársulatom nagyrészt már e nyár folyamán a Budapest fővárosi Krisztinavárosi színpadon eltöltendő nyári évadomra, — és a következő téli évadra — Kassára szervezett; de ezen ajánlaton felül legszébb ajánlatnak tartom Szabadka, Pécs, Baja és legutóbb két éven át Kassa városok közönsége részéről nyilvánult elismerést és teljes meglegedést, melylyel irántam és működésem iránt adózni szívesek voltak; él bennem a hit, hogy e jó véleményűt itt is kiérdemlem s fogadják előre is azon ígéretemet, hogy azt kivívni legfőbb törekvésem leendő.

Ezek alapján engedje meg a m. t. közönség, hogy 12 előadásos bérletem minél nagyobb mérvű pártfogását remélhessem.

A legnemesebb bizalommal kérem fel a m. t. közönséget, hogy e bérletemet támogatni szives legyen, hogy ily költséges társulatommal annál nagyobb buzgalommal és igyekezettel kezdjem meg a fővárosi színpadok csaknem összes újdonságaiból — legkedveltebb és leghíresebb műveiből összeállított műsorommal előadásaimat.

A bérlet megrendelésre nézve értekezni lehet velem lakásomon (nagy szálloda 8. sz.), avagy e tárgyban általam felkért Wieland és Schröpfer czukrász uraknál.

Legyenek meggyőződve, hogy a m. t. bérközönség igényeit semmi tekintetben sem fogom szem elől tévesztetni s egyedüli czélom lesz elismerésüket kivívni.

Előadásaim sorozatát f. é. május hó 7-én szerdán, — Ohnet „A vasgyáros” című legújabb és legkedveltebb színművével fogom megkezdeni.

Bérletár 12 előadásra: Alsó- és középpáholy 40 frt. Felső-páholy 30 frt. Elsőrendű kórszék és erkélyszék 10 frt. Másodrendű kórszék 8 frt. Zárt-szék és felső erkélyszék 6 frt.

Itteni tartózkodásunk ideje, határozottan csakis 18 előadásra terjedhet.

Ezek után — úgy magamat, mint társulato-

mat a m. t. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlva, maradtam

Eperjesen, 1884 április hó 30-án,
igaz tisztelőjük
Csóka Sándor,
a kassai színház s a fővárosi színpad igazgatója.

Külföldiek.

Az anhalti herceg Hertnekén. Az anhalti hercegi család egyik tagja konstantinápolyi körútjából visszatevőben a család hertneki uradalmát is megsejmelte. Mult hó 27-én az eperjesi pályaudvaron Spacht az uradalom igazgatója és dr. Propper Adolf az uradalom jogi tanácsosa által fogadtatott eperjesről egyenesen Hertnekre indultak, hol a herceg elé már az ossikai határon nagy-számú népbanderium jött. Hertnekén Münich a község lelkéze fogadta sikerült szép beszéddel. Az ezután megtartott banketten a herceg toasztot mondott a magyar királyra, örömet fejezve ki, hogy magyar földön a legelső magyar emberre poharat emelhet. Az uradalom szegény népét gazdagon megajándékozván még az nap tért vissza Eperjesre s utját Pest felé folytatá.

Névnapi tisztelőgés volt e hó 2-án Pechy Zsigmond megyei alispánnal. Ez alkalommal a megyei tisztikar, mely az alispánban nemesak a köztisztelőben álló főnököt, hanem az igazságos és méltányos embert és jóakaró barátot is tisztel, testületileg jelent meg, hogy ebbeli érzelmeit tolmácsolhassa. Az alispán megalom fogadta a tisztikar jókívánatait; válaszában különösen hangsúlyozá azt, hogy ha netalán találkozna a tisztikarban valaki, ki jogos igényeiben vagy egyéni érületében általa megbántva érezné magát, ezt ne számítsa be a főnök részakaratainak, hanem a tévedés veszélyének alávetett emberi gyarlóságnak, melyet elkerülni lehetőleg iparkodik. Megköszönve a jókívánatokat, felhívja a tisztikart, hogy jövőre is vele karöltve haladjon a megyei közigazgatás terén, az eddig tanusított buzgalommal.

Főtiszt. Czékus István szuperintendens ur megyénkben az egyházi látogatást ez évben folytatandja. A visitatio menet rendje a következő. Kapi-németfalván június 8-án, Komlós-Keresztesen június 9—10-én, Gáralton 11-én, Kükömezőn 12-én, Laposon 13-án, Margonyán 14. és 15-én, Komlós-son 23-án, Német-Jakabvágáson 24-én. A szuperintendens urat ezen körútjában az illető egyházi felügyelők és lelkészek kivül, Farbeky József a nyíregyházi ev. lelkész s egyház kerületi főjegyző, sáros-zepléni esperesség részéről pedig Urbán Károly h. ügyvéd jogtanácsosi minőségben kísérendik.

Görgy Gyula. A korinthusi kirándulókát Bukarestben, majd hogy szerencsétlenség érte. Meglátogatták a görög huszár első napján a Sidoli-cirkusz előadásait. A cirkusz egyszerű ponyvával volt fődve, melyet a szélvihar a 4000 lélekre menő néző közönségre rá döntött. A ponyva a földtől olajlámpáktól kigyuladt. A tűznek halottakán 8 és sebesültekben 200-át meghaladó áldozatai lettek. Görgy Gyula a mentésben magát különösen kitüntette s nemes szívéhez méltó óriási erejével többeket mentett ki a veszedelemből.

Májusi előléptetés. Május elsejével báró Bothmer Árpád és Peinovicz János, mindkető es. kir. hadnagy a helybeli 67. sz. gyalogezredünkben, ugyan ezen ezredhez főhadnagyokká lettek kinevezve.

A vöröskereszt s iroakai főkegyeletének alakuló gyűlése e hó 12-én lesz. Tagjai, és pedig 1. alapító tagok: Banó József, br. Ghillányi Imre, Görgy Sándor, Hodossy Imre, Károlyi László, Pulszky Géza, Szinyey Béla, Szinyey István. 2. Tisztiorintós tagok: br. Ghillányi Gizella, Kalmár Tivadar, Kirchmayer Irma, G-ró Vilmos, Sikorszky Endre. 3. Rendes tagok: Hedry Jozefa, Románszky Antalné. 4. Pártoló tagok: Gancezagh Anna, Turek Teréz, Gabriel Janka, Tóth Lajosné, Luesek Stefánia, Halmay Fanny, Tagányi Gáborné, Guzmann Regina, Mandelik Mária, Horváth Ilona, Raáb Jánosné, König-Koller Fanny, Rózsay Ágost, Schneider Valerie és Teréz, Hedry Bódog, Propper Dávid és Sándor. A tisztelt tagok felkértek, hogy a fenti napon a megyeház kis-termében tartandó alakuló gyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

Czeméthe fürdőnek emelkedése érdekében. A czeméthei fürdő, mely Eperjes város tulajdona, s jelenleg egy részvénytársulat által bérbe tartatik, lassan ugyan, de fokoztatott emelkedik. A társulat illetőleg annak derek igazgatója Duka Róbert ezredes úr, a társulat szerény anyagi viszonyaihoz képest mindent elkövet a fürdő emelése érdekében, és habár a társulatnak minden részvényét eddigelé még nem sikerült eladnia s jelenleg még 14 el nem adott részvénynek van birtokában, mind ennek dacára nem kimél sem fáradságot, sem költséget, hogy a fürdőt a modern igényeknek megfelelő kényelemmel ellássa. Meg is látszik az eredmény. A vendégek száma évről-évre szaporodik, a fürdő híre szélesebb és szélesebb körben terjed s ezen nem is csodálkozunk, ha meggondoljuk, hogy a fürdő gazdag szénsavtartalmu vize tündö, gomor, bélhurut, rekonvalescenseknél, sápkórnál és idegességnél kitűnő gyógyhatásának bizonyult be. Nem csekély mértékben járul a fürdő jó hírnevének megállapításához, regényes fekvése, s tekintetben ritkítja pártját. Gyönyörű fenyves erdejében, az ozonikus levegő erősítő hatása alatt szinte megifjul az ember.

A fürdőnek szép jövője lehetne, ha természetadta ritka előnyeikellőleg kizsákmányoltatnának. Ez irányban igen sokat tehetnének városunk vagyos polgárai s környékbeli földbirtokosaink ha ott fürdővillákat építenének. Mint halljuk ezen irányban a közérdek terén minden nemesért buzgoló Szent-andrássy Lajos úr példával készül előjírni s Czemethén egy nagyobb szabású igen elegáns fürdővillát emelni. Annál inkább követésre méltó példa, mert a társulat nincsen olyan pénzügyi viszonyok között, hogy egyelőre nagyobb építkezéseket eszközölhetne, s a jelentkező fürdővendégek részére kellő számú lakásokat biztosítson.

Felülvizsgálatra 131 ember. Tudvalevő dolog, hogy az ezidei sorozástól 2600 katonaköteles maradt el; e nagy hiánynak a következménye meg is látszott a megejtett sorozásnál, mert 131 újoncz lett Kassára a felülvizsgálatra vezettetve. Ezekből besoroztatott 31 a honvédséghez és 13 a közös hadsereghez.

Május elseje gyönyörű verőfényes nappal köszöntött be. A helybeli katonai zenekar korán reggel élénk zeneszó mellett jart végig a város főutcáján; délután térszene volt s a közönség szajzáló lepte el a főutcát. A nap lementé után szajzások tüntemények voltak tanúi. Ezekre menő cserebogár, mint egy jeladásra, szárnyra kelve, nagy dongással szállingált a népes főutcán, nagyot koppanva, hol a házak falaihoz, hol pedig a sétáló arczaikhoz, csak az éji homálytal beálló esipő északi szél fújta el az ezidén májusi pontosságát megjelent szárnyasokat.

Petőfi-émlék. Az eső, a hideg, az elementaris fizikai és egyéb elemek által támasztott akadályok miatt a „Szép kilátás”-nál nagy lyrikusunk nevének szentelt emlékszóbor még mai napig sinec leleplezve. Meg vagyunk róla győződve, hogy a beálló szép májusi napokat fel fogja használni az illető bizottság, s még e hó folyamában megtartandja a leleplezési ünnepélyt.

Herczegovinából. A hét folyamában — ez idén már a második csapat — érkezett vissza a Herczegovinában elhelyezett ezredünk egyik zászlóaljához beosztott s jelenleg a szabadságot állományba áthelyezett legénységéből. Hetvenhét jött el. Az ezredes s a katonai zenekar által a pályaudvarnál fogadtatták. A legénység igen jól néz ki.

Uj toronyóra. A múlt hó 30-án megtartott közgyűlés a tanács indítványa folytán elhatározta, hogy a jelenlegi városi toronyóra, mely már mintegy másfél század óta jelzi az idő haladását és ezen hasznos szolgálattal következtében szakértői nyilatkozat szerint is képtelenné vált arra, hogy ezen szolgálattalnak eleget tegyen, egy új órával helyettesíttessék. A tanács már megelőzőleg érintkezésbe helyezte magát három jóhitelű cézeggel, melyek toronyórák gyártásával és felállításával foglalkoznak és mint legelőször és legkedvezőbbet a Kretschmer Wenzel prágai gyáros ajánlatát terjesztette elő elfogadás végett. Kretschmer egykét hét előtt városunkba saját költségén lerándulván, a helyszínen tájékozódott, bemutatta gyártmányainak rajzait s rendszerét igen kimerítően fejtette ki. Az új toronyórát, melynek jószágért életfogytiglani kezességet kész vállalni, 917 frtért hajlandó felállítani. A fizetést illetően, ajánla a kedvező, mert erre nézve bármily részletmódzatokra kész ráállani.

A május 3-án megtartott helyi bucsura ez idén a megye minden irányából zarándokolt a hívők serege. Volt alkalmunk ez idén is látni a hosszú sorban letelepedett koldusokat, nyomorékokat s undorító c-odaszörnyeket, s újból arról meggyőződni, hogy a községi törvénynek a koldulás és szegénységre vonatkozó intézkedése csak írott malaszt. Szegényházak és menházak kérdése mikor jön el országod?

Férfjét meg akarta gyilkolni. Hogy az amerikai kivándorlás, hol közvetve, hol pedig közvetlenül mily gyászos következményekkel jár meggyűlöletben, nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi élet viszonyaira, ennek illusztrációjául álljon itt a következő eset, mely múlt hó 26-án Margonyán megtörtént. Dzurics György margonyi lakos azon panasszal jött a községbe bevonult esendőrségi járórhöz, hogy öt múlt hó 25-én éjjel 1—2 óra közt neje és Bogozs János nyírjesi lakos meg akarták gyilkolni. A nyomozás folytán kiderült, hogy az asszony három év óta — tehát mióta férje Amerikában volt — szerelmi viszonyt folytatott Bogozs Jánossal. Midőn a férj múlt év december havában hazajött s a viszonyt észrevette, Bogozs Jánost a szolgálatból elbocsátotta és nejét figyelmeztette, hogy hogyan fel ezen szerelmi viszonyával. De hiába, a szerelmesek ezután is majdnem naponta találkoztak. Az utolsó hónapban Bogozs János úgy látszik megúta a viszonyt, még pedig annyira, hogy jegyet váltott egy ottani leányval s már kétszer ki is lettek hirdetve. Ennek következtében a nő bosszút forralt, de nem hűtelen imádó, hanem a hű és türelmes férj ellen. A férj a gyilkolás estéjén nejétől tejet kért vacsorára, ez azonban fél liter palínkát hozott, hogy azt fogyassza el a tej helyett. A férj azonban, miután az nap sokat ivott, csak egy pohárkával vett be s ezután lefeküdt és mélyen elaludott. A nehézség álom daczára mégis észrevette, hogy a nyaka megmetszetett. Felébredt, felugrott, rögtön lámpát gyújtott, a tűkörhöz ment, nyakán a vágást megérezte, azt egy kendővel bekötötte és mivel még akkor is félig ittas volt, minden gyanu nélkül újból a nő mellé feküdt s elaludt. De egyszerre csak arra ébredt fel, hogy neje öt erősen torkán ragadja s száját betömni igyekszik. Ekkor a nő haját megragadta, az ágyról lerántotta s a szoba ajtajáig huzcolta, miközben a nő két kilos sulyu kalapácsal tiz nehézséget ejtett fején. A dulakodásra a nyolcz éves kis figyermekök is felébredt s a szomszédokba segítségért akart rohanni. Az anyja azonban reá parancsolt, hogy meg ne mozduljon, mert azonnal meg fog halni, miközben ugyancsak erősen kalapálta a férj fejét; de az már akkor kijózanodott s a nő látva azt, hogy gyilkolási szándékát végre nem hajthatja, kétségbeesett erőfeszítéssel a férj kezéből kiszabadult, a szobából kiugrott s Laszecz községbe atyjához menekült. A nő le lett tartóztatva s miután azt állította, hogy a gyilkolást Bogozs Jánossal utolsó találkozásuk alatt együttesen elhatározták, ez utóbbi is bekísértetett.

Lopás. Kriványban Müller Sámuelnek istállóját feltörték s onnan mintegy három lóra való szerszámot loptak el. Az ott ezirkáló járőr ennek tudomására jutván, azonnal nyomozásra indult és sikerült is neki a tettest Porasovics György kriványi lakos személyében kipuhatólni, kiül az ellopott tárgyak összevagdálva, egészen hasznavehetetlen állapotban találtattak. A tettes ugylátszik neszét verén a ezirkáló járőrnek, félelmében vagdalta össze a loptott tárgyakat.

Jókor kezd. Egy helybeli kereskedő fiatal neje nagyon is bizott férje egyik tanoncában. Többször elküldte a takarékpénztári betétikönyvecskével az illető intézetbe pénzürt. A nagyreményű tanonc ily alkalommal már esent 20 frtot, de akkor elhitték azon állítását, hogy ezen összeget elvesztette. E napokban azonban lépre került. A takarékpénztári könyvecskéjét, melyet a háziasszony egy nyitva hagyott szekrénybe tett, sikerült neki ugyan észrevétel nélkül onnét kivenui, de ez egyszer nyomára jöttek s a fiatal tolvajt elérte a megérdemelt büntetés.

Jó lesz ezt elolvasni! Lapunk mai számában egy figyelemre méltó hirdetést közlünk, mivel a

közönség úgy is tudja, hogy az ilyen közlemények a hirdető cézektől erednek, fölöslegesnek találjuk a megjegyzést, hogy ezen ajánlat szintén a hirdető cézektől ered. De figyelembe veendő itt, hogy kizárólag hazai cézektől. — és a következő nagyon is szomorú hirdetési és állami viszonyok közt rendkívül fontos feltételekről van szó: 1) A megrendelő teljesen biztosítva van, hogy szédelő hirdetéseket által lépre nem vezetettik, mivel a hazai cézekkel közvetlen összeköttetésben áll a „Nemzetközi hirdető” szerkesztősége, a külföldieket pedig csakis akkor és úgy hirdeti, ha a hazai cézék garanciáit elfogadja: nevezetesen a cézének a megrendelt cikkre, vagy munkára nézve nem szabad nyereszkedő ügynöknek, hanem direct forrásnak lennie; köteles minden nem tetszőt visszafogadni és karpótlást nyújtani; köteles minden céz a beiktatás előtt igazolni, hogy cikke vagy munkája, — nem a fizetett elismeréseket értjük — csakugyan bir a megajánlott kitűnő tulajdonságokkal. A mit hirdetünk, arra nézve törvényes bizonyítékokat szereztünk. 2) Csakis eredeti, egyenes, közvetlen forrásból adunk mindent, „kivánságra” olesőbb forrásból másodrendű minőségűt. 3) Akárhány cikkre elegendő egy levelezési lap: együtt küldünk mindent. 4) A csillaggal jelölt cikkekéből 10%-ot elengedünk, az eredeti cézék eredeti árjegyzékéből. 5) A megrendelő levelezését ingyen telj sítjük. 6) 5 kilóig 10 frton felül a szállítás ingyenes. 7) Minden megrendelt, vagy utánvéttel kiváltott, de nem tetsző tárgy visszavetetik. 8) Ismét eladók, kereskedők és nagyban vevők, (hogy meenyi a „nagyban”, arra nézve minden cikkre felvilágosítást adunk), tőlünk a cézék eredeti árleltét (rabatt) kapják. 9) Minden megrendelő, a mint megrendelése Budapestre érkezett, rögtön levelet kap. (portomentes válaszlappal), melyben értesítetük, hogy megrendelése beérkezett, melyen a megrendelő a szállítmány feletti megelégedését, vagy azt köteles kijelenteni, hogy panasza van s karpótlást követel. 10) Részletfizetések eszközöltetnek ki nagyobb megrendeléseknél. — Hármaz jótállás e tiz pontra: 1. A szerkesztőség; 2. az eredeti cézég; 3. a szállító. (Lisd a hirdetést: Egyedüli legutányosabb, legbiztosabb és legjobb megrendelési mód!)

Szivarozóknak. A cigarettáknak legnagyobb hátránya az, hogy a papiros rozsz kvalitása igen kellemetlen ízt okoz. A papiros ha nedves lesz, az ajakhoz ragad s a kellemetlen szag következtében gyakori fejfájást, szédülést stb. okoz. Mindezek jó cigarettá-papiros által elháríthatók. Ilyen a fogyasztók ítélete szerint a Cawley és Henry „Le Houblon” cézének cigarettá-papirosa, mely tiszta fehér s nem tartalmaz semmiféle festéket vagy vegyanyagot. E papiros igen nagy keletnek örvend. Az osztrák-magyar monarchiában naponta 10 millió felül fogy el; a vevők azonban figyelmeztetnek, hogy csakis az igazi védjeggyel ellátottat vásárolják, mert újabb időben ezen cikkek is hamisítottak.

Kis lutri.

Április 26-án. Budapest: 83, 42, 31, 20, 25.

Április 30-án. Prága: 26, 6, 60, 59, 11.

Felelős szerkesztő: Hedry Bertalan.

Kiadótulajdonos: Haitsch Lajos.

NEM HIVATALOS ROVAT.

Valahára!!

Ernyedetlen tanulmány folytán végre sikerült Dr. Bendennek oly

hajkenőcsöt

előállítani, melyből teljes joggal elmondhatni, hogy megfelel valódi céljának. Aránylag rövid idő alatt teljes erős haját és szakált növeszt. A feltaláló jót áll a fel-tétlen eredményért. 790 12—9

Ára egy üvegnek 2 frt.

Az összeg előleges megküldése mellett esupán a feltalálónál dr. Bendenél kapható. Prága, Salm-gasse 7.

Budapestről Amerikába

75 frt oda és vissza 140 frt

étkezéssel és mindennel együtt a mi az utazáshoz szükséges. Az utazás 8—10 napig tart.

Bátori Zsigmond vezérügynök Budapest. szerecsen-utca.

Egy IV-ik gymn. osztályt végzett

TANONC

alkalmazást talál Lavotha Ödön fűszer- és vaskereskedésében Eperjesen.

2—3